

pacta inter Titum Uenerio ex una parte et Marcum Uenerio naturalem ex altera, et sicut apparet, facta diligenti examinatione, pars Titi Uenerio, quia fuit melior et plus auantazata, est obligata ad debita predicta dicti quondam ser Nicolai Uenerio maioris, sicut in instrumentis confectis ex hoc clare continetur. Et propterea consulunt ut nemini fiat obliquum contra ius, quod scribatur rectoribus Canee, quod supersedeant et nullam nouitatem faciant commissarie predicti Bartholomei Uenerio quondam filij Marci Uenerio naturalis pro debitis aliquibus quondam ser Nicolai Uenerio predicti, nec in possessionibus uel locis, que fuissent dicti quondam ser Nicolai Uenerio et uenissent in partem Marco Uenerio naturali predicto. Uerum scribatur rectori Canee et duche et consiliarijs Crete quod nobis scribant totum quicquid solutum fuit de debitis quondam ser Nicolai Uenerio predicti et ante compositionem et pacta, que Titus et Marcus Uenerio fecerunt ad inuicem et post ipsam compositionem, et id quod restat solui de ipsis debitis, ut quantum est capitale et quantum est pro pena uel usura et omnia alia facientia ad istud factum, ut habitis suis informationibus possit dari finis huic facto, sicut uidebitur esse iustum.

Uadit pars examinatis omnibus et singulis supradictis et intellecta etiam responsione ser Marci Justiniano, olim rectoris Canee quod fiat sicut consulunt sapientes Crete.

34

Ἔο 120^ς Ὁ Μάρκος Νταλλεμπελλεντόνε (Dalle Belledone) ἐκ Χάνδακος ἔλαβε παρὰ τοῦ ποτὲ Βενεδείκτου Τζάνε τὸ ἥμισυ οἰκίας κειμένης ἐν Χάνδακι ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Ἀγίας Μαρίας τοῦ Valverde. Τὸ ἥμισυ τοῦτο εἶχε λάβῃ ὁ Τζάνες παρὰ τῆς κοινότητος εἰς ἀνταλλαγὴν τετάρτου σερβενταρίας ἣτις ἀνήκεν εἰς Τζαννάκην Ρίζον. Ὁ Μάρκος ἔλαβε τὸ ἥμισυ τοῦτο τῆς οἰκίας ἐπὶ ἐτησίῳ ἐνοικίῳ δουκάτων χρυσῶν 25 διὰ μίαν δεκαετίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας θὰ ἀπέμενεν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Μάρκου, ὅστις θὰ ἐτέλει τὰς τιμαριωτικὰς ὑποχρεώσεις. Ἦδη ἀναφερόμενος παρακαλεῖ τὴν κυριαρχίαν, ὅπως τὸ ἥμισυ τοῦτο τῆς οἰκίας ἐγγραφῇ εἰς τὰ κατάστιχα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μάρκου, ἀφ' οὗ ὁ Β. Τζάνες ἀπεβίωσε καὶ ἡ χήρα αὐτοῦ καὶ ἡ οἰκογένεια θὰ ἐδυσκολεύοντο νὰ τελῶσι τὰς τιμαριωτικὰς ὑποχρεώσεις. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἀνωτέρω καὶ τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ Μάρκος πρὸς ἐπισκευὴν τῆς οἰκίας, ἀποφασίζεται συμφώνως τῇ γνώμῃ τῶν εὐγενῶν Ἰωάννου Γραδενίγου δουκὸς Κρήτης καὶ τῶν συμβούλων, οἵτινες ἐρωτήσαντες τὴν χήραν ἐὰν ἔχῃ νὰ ἀντεῖπῃ εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Μάρκου, αὕτη οὐδὲν ἀπήντησεν κτλ. καὶ τὸν Ἰωάννην Πιζάνην ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης τοῦ Βενεδείκτου Τζάνε, ὅστις ἀπήντησεν ὅτι οὐδὲν γνωρίζει, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησις τοῦ Μάρκου. 1374, Ἰουλίου 6.

35

Κανονισμὸς ἀποικιακῶν Κρήτης.

Περὶ προβλέψεως μεταφορᾶς εἰς Βενετιανὰ ἀποικιακῶν, ὅθεν δῆποτε προερχομένων καὶ εὐρισκομένων ἐν Κρήτῃ.

Ἔπονται αἱ ὁδηγίαι εἰς τὸν πάτρωνα τοῦ ναυστάθμου Βενετίας, ὅπως ἐξοπλίσῃ δύο κάτεργα.

- 1^{ον} Εἰς τὴν διοίκησιν Κρήτης ὅπως ἀποσταλῶσιν εἰς Βενετίαν, διὰ παντὸς ἀφωπλισμένου πλοίου πάντα τὰ αὐτόθι εὐρισκόμενα ἀποικιακά, πλὴν πιπέρεως καὶ ἄλλων μπαχαρικῶν.
- 2^{ον} Καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς ἀποστολῆς πιπέρεως καὶ ἄλλων μπαχαρικῶν.
- 3^{ον} Περί χωριτικότητος τῶν πλοίων.
- 4^{ον} Περί ἐπανόδου αὐτῶν εἰς Βενετίαν.
- 5^{ον} Περί ἐξοπλισμοῦ καὶ τετάρτου κατέργου, ἐν ᾗ περιπτώσει τὰ ἀποικιακά εἶναι πολλά.
- 6^{ον} Περί τοῦ χρόνου παραμονῆς εἰς Κρήτην τῶν κατέργων τούτων.
- 7^{ον} Νὰ κοινοποιηθῶσι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις εἰς πάντας τοὺς ρέκτορας πρὸς γνῶσιν των. 1374, Ἰουλίου 1^η.

Ordo specierum Candide.

F^o123^{to} Millesimo trecentesimo LXXIII, die XIII Julij.

Capta. Quia utile et necessarium est prouidere de mercationibus subtilibus que undecumque capitabunt ad insulam Crete quo modo et regula conduci possint Venetias, ut omnes se intelligant et sint preuisi factis suis; uadit pars quod
 5 in bona gratia mandetur patronis nostris Arsenatus quod parari et fulciri faciant duas de galeis ueteribus de mensura uiagij Romanie de melioribus de domo, que mitti debeant in Candidam ad nauarescham, cum hominibus XXV pro utraque, inter quos sit unum sufficiens caput pro qualibet, que XXV homines soldentur per nostros pagatores armamenti cum illo soldo cum quo melius poterunt pro
 10 communi. Et recedere debeant dicte galee ad longius usque dies X mensis Augusti proximi uerum in faciendo predictas mercationes conduci Venetias obseruetur hic modus uidelicet.

1. Quod scribatur regimini nostro Crete quod dare debeant licentiam omnibus nostris, possendi conducere et conduci facere Venetias cum quocumque nauigio disarmato quod deinde recedat usque per totum mensem Septembris proximi
 15 omnes suas mercationes subtiles exceptis pipere et speciebus minutis. Qui rectores teneantur caricari facere omnes dictas mercationes cum sua buleta, notificando nobis ordinate ea que caricabuntur et quantitatem eorum, ut fraus non committatur, quas mercationes patroni nauigiorum in quibus Veneti conducentur, teneantur cum applicuerint Venetias designare nostris officialibus extraordinariorum,
 20 qui ipsas poni faciant in bonis magazenis sub suis clauibus et sigillo, usque dies quatuor post aduentum galearum Venetias cum speciebus Candide, ad quod tempus designare debeant suprascriptas mercationes illis quorum erunt saluo quod granas statim dare et designare debeant mercatoribus quorum erunt.

25 2. De alijs uero mercationibus uidelicet pipere et speciebus minutis teneatur hic modus, quod in aduentu galearum trafici in Candidam tercio uiagio, tam omnes mercationes que tunc erunt super dictis galeis quam etiam omnes, que tunc reperientur in Candida, caricari debeant super dictis duabus galeis trafici et

super una istarum aliarum duarum missarum ad nauarescham. Et si mercationes
superhabundarent a dictis tribus galeis, ita quod superhabundarent miliaria cen- 30
tum specierum uel inde supra; tunc caricari debeant super quarta galea, set si
mercationes essent in tanta quantitate quod dicte quatuor galee non forent capa-
ces, tunc caricari debeant per ratam tam mercationes conducte cum galeis trafici
tercio uiagio quam alie reperte in Candida secundum ordines in galeis a mercato
solitos obseruari. 35

3. In casu uero quo suprascripte galee non haberent suum plenum, ita quod
dimitterent aliquam plazam quam in suo aduentu Venetias, nostri officiales
extraordinarij uidere teneantur taxando pro illis plazis illud quod erit justum et
rationabile; tunc taneant modum pro comodo nostri communis et ut est justum
quod de omnibus mercationibus conductis cum nauibus soluatur pro rata pon- 40
deris illud tercium nabulum quod non soluerunt cum ipsis nauibus pro illa quan-
titate plaze, que fuisset taxata per officiales predictos.

4. Uerum ut detur ordo quomodo dicte galee conduci debent Venetias man-
detur capitaneo nostro Culfi quod cum tribus suis galeis Venetijs se reperire
dimittat in Candida ad tempus quo sibi uidebitur quod galee nostre trafici pos- 45
sint redijsse de Baruto, tercio uiagio uel ante et cum suis duobus supracommitis
ascendat cum suis zurnis super tribus dictarum galearum de mercato, dimittendo
pro qualibet suarum galearum culphi unum sufficiens caput cum XX hominibus,
qui conducant ipsas Venetias quam cicius poterunt.

5. Pro armamento autem quarte galee mandetur regimini nostro Crete quod 50
quamcicius poterunt armare debeant dictam quartam galeam quam melius pote-
runt pro communi ut cum alijs tribus possit uenire Venecias in casu quo habet
miliaria centum specierum uel inde supra ut dictum est dando cuilibet soldato
diete galee pagam duorum mensium, quia nostre intentionis est quod redeat in
Candidam pro utendo traficum et sollicitando ita armamentum galee predictae 55
quod propter ipsam alie non portent sinistrum.

6. Preterea mandetur nostro capitaneo suprascripto quod pro comodo mer-
catorum et mercationum damus sibi libertatem possendi stare, postquam galee
trafici tercio uiagio applicuerint in Candidam usque dies quinque secundum quod
sibi uidebitur non possendo stare ultra dictos dies quinque per aliquem modum 60
leuando in ueniendo Venetias omnes mercationes per Romaniam bassam secun-
dum usum.

7. Et omnes ordines suprascripti mittantur dictis nostris rectoribus pro sua
informatione reducendo eis ad memoriam et mandando quod circa expeditionem
suprascriptarum galearum trafici secundo et tercio uiagio pro comodo nostri 65

communis et utilitate mercatorum sint et esse debeant uigiles et attenti. Non 6
67 —non sinceri 9.

36

Ἐπὶ αἰτήσεως ὑποβληθείσης εἰς τὴν κυριαρχίαν ὑπὸ τῶν Βενιέρων ἐκ Κρήτης περὶ τῶν Κυθήρων.
Διατάσσονται ὁ δούξ καὶ οἱ σύμβουλοι νὰ προκηρύξωσι, ὅτι οἱ ἔχοντες δικαιώματα ἐπὶ τῆς νήσου
Κυθήρων νὰ παρουσιάσωσι τοὺς τίτλους των. Ὁ δὲ δούξ καὶ οἱ σύμβουλοι νὰ ὑποβάλωσι τὴν κρί-
σιν των περὶ τοῦ εἰς ποῖον ἀνήκει ἡ νῆσος. 1374, Αὐγούστου 14.

F^o131^{ro} Millesimo trecentesimo LXXIII, die XVII Augusti.

Capta. Intellecta petitione porrecta dominio per illos de cha uenerio de Creta
super facto Cederici; uadit pars secundum consilium sapientum Crete quod scri-
batur duche et consiliarijs Crete quod debeant facere proclamari, quod quicunque
5 habet jus in ipso loco Cederici debeat comparere coram eis et diligenter exami-
nare jura unius cuiusque et facere designari partem unicuique, que de jure
spectabit sibi ponendo mentem quod commune nostrum non fraudetur in jure
suo et examinando diligenter de parte nostri communis quid esset melius fieri
an uendere illam an affictare uel aliud de ipsa facere. Rescribendo nobis suum
10 consilium super hoc et condicione dicte partis que remanebit in communi faci-
endo etiam castrum dicti loci custodiri ad expensas communes omnium, quibus
12 spectabit dictus locus Cederici.

37

Μεταφορὰ ἐλαφρῶν ἐμπορευμάτων εἰς Βενετίαν. Ὅδηγίαι διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκ Κρήτης. 1374,
Σεπτεμβρίου 11.

F^o135^r Millesimo trecentesimo LXXIII, die XI Septembris.

Cum prouisum fuerit in hoc consilio de mittendo in Candidam duas galeas
ad nauarescham, cum quibus et alijs duabus galeis trafici que sunt ibi possint
conduci Venetias species existentes ibidem. Et posset occurrere quod tres ex ipsis
5 essent sufficientes pro dictis speciebus Venetias conducendis et propterea utile
sit super hoc pro bono communis et continuando traficum et tenendo ipsum in
culmine prouidere; uadit pars quod scribatur duche et consiliarijs Crete quod in
casu quo ipse tres galee sint sufficientes ad conducendum ipsas species quod
ipsam quartam galeam debeant facere incantari et dari plus offerentibus ad incan-
10 tum, non possendo dari siue deliberari pro paucioribus libris xx grossorum pro
uiagio, regulando ipsam quartam galeam de illis modis ordinibus et condicioni-
bus ita et taliter quod terra et mercatores habeant drictum suum. Et sit in liber-
tate duche et consiliariorum Crete secundum inuiamenta que sperabunt posse
reperire deinde faciendi nauigare ipsam galeam uno uel duobus uiagijs ad uia-
15 gium trafici Baruti et Sirie. Et in casu quo debeat ipsa galea facere duo uiagia

